

OD REDAKCJI

Pierwszy zeszyt „Przeglądu Socjologicznego” w 2023 roku otwiera tłumaczenie artykułu Löica Wacquanta *Koniunkturalizm epistemiczny, spekulacje i szablony pojęciowe. Kilka wniosków z opowieści o miejskiej „podklasie”*. Autor, odwołując się w nim do swojej książki *The invention of ‘underclass’* [2022], przedstawia mikrohistorię tworzenia konstruktów pojęciowych na przykładzie pojęcia *underclass*. Proponuje także trzy pojęcia, które mogą pomóc badaczom oraz badaczkom w analizowaniu sposobów używania i nadużywania konstruktów nauk społecznych. Są to: „efekt leminga”, „konceptualna bańka spekulacyjna” oraz „problematyka szablonowa” (ang. *turnkey problematics*). Ponadto, wskazuje kryteria tworzenia efektywnych pojęć i koncepcji, biorąc pod uwagę ich aspekt semantyczny (klarowność i neutralność), logiczny (spójność i specyfikę kategoryalną) oraz heurystyczny (adekwatność empiryczną i płodność teoretyczną).

W kolejnym artykule Tomasz Zarycki krytycznie analizuje książkę Marcina Piątkowskiego *Europejski lider wzrostu. Polska droga od ekonomicznych peryferii do gospodarki sukcesu* [2019], którą traktuje jako reprezentatywny przykład dyskursu entuzjastycznego wobec tzw. transformacji postkomunistycznej. Ramę interpretacyjną przyjętą w artykule stanowią teoria zależności oraz krytyczna teoria kapitalizmu Davida Harveya.

Następnie Ewa Dąbrowska-Prokopowska, Piotr Laskowski, Michalina Trochimowicz, Konrad Talmont-Kamiński przedstawiają wyniki swoich badań przeprowadzonych w 2021 roku wśród członków i członkiń grupy na Facebooku „Dziewuchy Dziewuchom”. Badania pozwoliły Autorce i Autorom opisać zróżnicowane relacje między feminizmem a ateizmem oraz zweryfikować hipotezę, że Strajk Kobiet był wyrazem, a nie przyczyną, postaw ateistycznych respondentów.

Z kolei Grzegorz Całek przedstawia wyniki badania zrealizowanego w pierwszym tygodniu wprowadzanych obostrzeń z powodu pandemii COVID-19. Autor chciał się dowiedzieć, jakie aktywności podejmowały osoby przebywające w izolacji, zwłaszcza interesowały go te działania, które podejmowane były po raz pierwszy w życiu lub po bardzo długim czasie. Osoby badane mogły też podzielić się pierwszymi ocenami nowej sytuacji kryzysowej.

Do kontekstu pandemicznego odwołują się także Magdalena Mostowska oraz Koen Hermans. Zauważają, że w 2020 roku pandemia koronawirusa w Belgii wywołała powszechne poczucie solidarności z osobami doświadczającymi

bezdolności. To zainspirowało ich analizę z zastosowaniem koncepcji asamblażu polityk (*policy assemblage*), aby zbadać reakcje na pandemię w zakresie polityk, dyskursów i relacji przestrzennych dotyczących bezdolności. W toku analizy Autorka i Autor wyróżnili trzy główne domeny ciągłej rekompozycji tego asamblażu: przestrzenie współpracy, przestrzeń domu oraz przestrzeń publiczną.

Dział „Artykuły” zamyka tekst Pawła Zalewskiego, który wykorzystując materiał uzyskany za pomocą wywiadów narracyjnych z listą poszukiwanych informacji, analizuje trzy przypadki trajektorii edukacyjnych oraz sposoby postrzegania przyszłości przez osoby badane w odniesieniu do podejmowania decyzji o pójściu na studia wyższe.

W dziale „Recenzje” zamieszczamy recenzję książki Jakuba Gałęziowskiego, *Niedopowiedziane biografie. Polskie dzieci urodzone z powodu wojny*, którą przygotowała Agnieszka Golczyńska-Grondas.